

[Type here]

*Popiežiaus Pranciškaus
enciklika
„LAUDATO SI“*

Susitikimų vadovas

[Type here]

TURINYS

1. Įžanga	3
2. Pirmas susitikimas (Enciklikos „Laudato si“ punktai 1–16)	4
3. Antras susitikimas (punktai 17–61)	5
4. Trečias susitikimas (punktai 62–100)	6
5. Ketvirtas susitikimas (punktai 101–136)	8
6. Penktas susitikimas (punktai 137–162)	10
7. Šeštasis susitikimas (punktai 163–201)	12
8. Septintasis susitikimas (punktai 202–246)	14
9. Aštuntasis susitikimas. Apžvalginis susitikimas	16

*Maldų tekstai imti iš www.biblija.lt

8 susitikimui: siūloma malda – Krikščionių malda drauge su kūrinija (nr. 246)
Enciklikos tekstas cituojamas iš: Šventasis tėvas Pranciškus. Enciklika LAUDATO SI'. Lietuvos vyskupų konferencija/Katalikų interneto tarnyba, 2015.

1. IŽANGA

Enciklika *Laudato si* – Būk pagarbintas! – skirta aplinkosaugos klausimams, ji pasirodė 2015 m. pabaigoje ir yra ypatingos svarbos: popiežius Pranciškus kreipėsi į visą pasaulį bei buvo išgirstas ir už katalikų pasaulio ribų. Jis dabartinės ekologijos krizės akivaizdoje kelia žmonių atsakomybės klausimą.

Tai informacinis tekstas, pasitelkiantis ankstesnių popiežių indėlį ir pateikiantis kitų krikščionių Bažnyčių pozicijas tema, kuri dabar kelia rūpestį mūsų valdantiesiems ir visam pasauliui.

Skaitymui reikia laiko ir susitelkimo; čia aptariama daugybė idėjų. Apmąstoma visa planeta, bet tai susiję su kiekvienu iš mūsų. Stengiamasi sukelti asmeninį mūsų minčių ir elgsenos kūrinijos atžvilgiu atsivertimą.

Nusprendėme nepateikti teksto santraukos. Pateikta tik po kelis sakinius, kuriuos parinkti buvo nelengva. Mums pasirodė daug įdomiau palikti skaitytojams laisvę nuspręsti, kurios pastraipos, temos, pavyzdžiai, kreipimaisi juos labiausiai liečia.

Jums siūlome:

- Gilias studijas: jūs skaitote ir studijuojate tekstą prieš apmąstydami, remdamiesi apmąstymo nuorodomis, kurias iš pasiūlytų pasirinks jūsų komanda.
- Arba, jei neturite tiek laiko: pasižiūrėte į parinktas apmąstymo nuorodas ir skaitote tik su jomis susijusius enciklikos paragrafus prieš imdami studijuoti. Taip visos enciklikos neperskaitysite, bet susipažinsite su tekstu tiek, kad galėtumėte apmąstyti jį asmeniškai ir komandoje.

Prie tų pačių minčių tekste grįžtama kelis kartus; pateikdami apmąstymų nuorodas stengėmės nedaugžodžiauti. Tikimės, kad tai padės jums įsisavinti aptariamą temą ir atlikti asmeninę refleksiją. Kai kur pasinaudojome komandų narių, studijavusių encikliką nuo pat jos pasirodymo, darbu.

Nedvejokite performuluoti klausimų ar siūlyti kitus, labiau pritaikytus jūsų komandai.

Temos komanda

[Type here]

2. PIRMAS SUSITIKIMAS

NUO 1 IKI 16 PUNKTO

„Norėčiau kreiptis į kiekvieną šioje planetoje gyvenantį žmogų...“ (3)

Kaip reaguojame į popiežiaus Pranciškaus ir jo pirmtakų kreipimąsi?

Kiekvienam iš mūsų asmeniškai:

- Kas yra „autentiška socialinė bei moralinė pažanga“? (4)
- „Kūrinija eikvoti pradedama tada, kai nepripažįstame jokios aukštesnės instancijos, bet matome tik tai save.“ (6) Ką manome apie šį teiginį?
- Išm 13, 5: „Iš kūrinių didingumo ir grožio panašiai suvokiamas ir jų Kūrėjas.“ (12) Ar randame progų Dievui padėkoti už Jo kūriniją? Ar apie tai pagalvojame? Ar tai mums natūrali elgsena?

- **Pareiga prisėsti**

- Kas yra autentiškas žmogaus vystymasis? (5) Kaip tuo gyventi poroje?
- Mūsų poroje „mokyti duoti, o ne tiesiog atsižadėti“ (9).
Apmąstykite remdamiesi pavyzdžiais: ar aš tau duodu, ar aš atsižadu? Kokį čia matau skirtumą?

- **Malda: Rom 8, 14–25**

Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai. Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote įvaikystės Dvasią, kurioje šaukiame: „Aba, Tėve!“ Ir pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai. O jei esame vaikai, tai ir įpėdiniai. Mes Dievo įpėdiniai ir Kristaus bendrąpėdiniai, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti. Aš manau, jog šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri mumyse bus apreikšta.

Kūrinija su ilgesiu laukia, kada bus apreikšti Dievo vaikai. Mat kūrinija buvo pajungta tuštybei, – ne savo noru, bet pavergėjo valia, – su viltimi, kad ir pati kūrinija bus išvaduota iš pragaišties vergovės ir įgis Dievo vaikų garbės laisvę. Juk mes žinome, kad visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina. Ir ne tik ji, bet ir mes patys, kurie turime dvasios pradmenis, – ir mes dejuojame, laukdami įvaikinimo ir mūsų kūno atpirkimo. Tuo tarpu mes esame išgelbėti viltimi. Tačiau regima viltis nėra viltis. Jeigu kas mato, tai kam jam viltis? Bet jei turime viltį nematydami, tada laukiame išvermingai.

3. ANTRAS SUSITIKIMAS

„KAS DEDASI MŪSŲ NAMUOSE“

NUO 17 iki 61 PUNKTŲ.

Visą skyrių apibendrina paskutinis jo sakinys, šv. Jono Pauliaus II citata: „Apžvelgus mūsų planetos regionus, išsyk paaiškėja, kad žmonija Dievo lūkesčius nuvylė.“

- Ar laikome planetą savo namais? Apmąstykite šią sąvoką – ką ji reiškia ir kokias išvadas iš to galime pasidaryti, kad kitaip imtume žvelgti į savo santykį su planeta.
 - Abejingumas (25): „Reagavimo stygius reginti tokias mūsų brolių ir seserų dramas rodo, kad prarandamas kiekvienos pilietinės visuomenės pagrindą sudarantis atsakomybės už kitus žmones jausmas.“
„Lengvabūdiškas neatsakingumas“ (59)
Kokia yra mūsų laikysena ekologinės krizės atgarsių akivaizdoje? Pesimizmas, optimizmas, viltis...
 - Išmetimo kultūra (43)? Ką tu norima pasakyti?
 - „Gebėjimas išmintingai gyventi, giliai mąstyti, dosniai mylėti.“ (47)
Ką konkrečiai galime padaryti to siekdami?
 - Ar suvokiame, kad kūrinija duota mums kartą ir visiems laikams, bei galutinai? Kokios to pasekmės? Ypač mums?
- **Pareiga prisėsti**
 - „Išmestas maistas yra tartum pavogtas nuo vargšų stalo.“ (50) Kokių priemonių mūsų pora imasi tokiai situacijai spręsti?
 - Ar mums rūpi socialiai atsakingas investavimas ir vartojimas? (51) Prisiminkime pastarąsias savo investicijas arba svarbius pirkinius.
 - **Malda: Pr 2, 4b–17**

Tą dieną, kai VIEŠPATS Dievas padarė žemę ir dangų, kai žemės laukuose dar nebuvo jokių krūmokšnių ir dar nebuvo išdygusi jokia laukų žolė, nes VIEŠPATS Dievas dar nebuvo siuntęs žemėn lietaus ir žmogaus dar nebuvo dirvai arti, tik versmė tryško iš žemės ir drėkino visą dirvos paviršių, – tuomet VIEŠPATS Dievas padarė žmogų iš žemės dulkių ir įkvėpė jam į nosį gyvybės alsavimą. Taip žmogus tapo gyva būtybe.

VIEŠPATS Dievas užveisė sodą Edene, rytuose, ir ten įkurdino žmogų, kurį buvo padaręs. Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių, gražių akims ir gerų maistui, su gyvybės medžiu sodo viduryje ir gero bei pikto pažinimo medžiu.

Upė išsilieja Edene sodui drėkinti. Už sodo ji skiriasi į keturias upes. Pirmosios vardas yra Pišonas. Tai toji, vingiuojanti per visą Havilos kraštą, kuriame yra aukso. To krašto auksas yra rinktinis. Ten yra ir bdelio bei lazurito. Antrosios upės vardas yra Gihonas. Tai toji, kuri vingiuoja per visą Kušo kraštą. Trečiosios upės vardas yra Tigris. Tai toji, kuri teka į rytus nuo Asirijos. O ketvirtoji upė yra Eufratas.

VIEŠPATS Dievas paėmė žmogų ir apgyvendino jį Edeno sode, kad jį dirbtų ir juo rūpintųsi. Ir įsakė žmogui VIEŠPATS Dievas, tardamas: „Nuo visų sodo medžių tau leista valgyti, bet nuo gero bei pikto pažinimo medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo užvalgysi, turėsi mirti.“

4. TREČIAS SUSITIKIMAS „KŪRINIJOS EVANGELIJA“ NUO 62 IKI 100 PUNKTO

„Žemė jau buvo iki mūsų ir mums yra dovanota.“ (67)

„Tokia atsakomybė už žemę, kuri yra Dievo, reiškia, kad žmogus, apdovanotas protu, privalo gerbti gamtos dėsnius ir trapią pusiausvyrą tarp šio pasaulio būtybių, nes „Jis amžių amžiams vietą kiekvienam paskyrė, nustatė darną, kuri niekados nesikeičia“ (Ps 148, 5b–6).

- Kartais mums sunku pripažinti kiekvieno žmogaus orumą. Kaip tai padaryti? Kas mus sulaiko?

Popiežius ragina žengti toliau (69): „esame pašaukti pripažinti, kad kitos gyvos būtybės irgi vertingos Dievui“.

Ar apie tai galvojame? Ar tai mums nauja mintis?

- Žmonijos santykis su gamta neatskiriamas nuo santykio su Dievu ir su kitais žmonėmis. Permąstykime, kaip prasideda Pradžios knyga, dar kartą ją perskaitykime (Pr 3).

Ar mums tai akivaizdu?

Ar suvokiame, kad kūrinijos taršos ir naikinimo šaknys slypi nuodėmėje? (66)

(70) „per žmones žemė prisipildė smurto“ (Pr 6, 13). Ar suvokiame smurtą, padarytą kūrinijos atžvilgiu?

- Kokią vietą kūrinijoje suteikiame Šventajai Dvasiai? (80)

• Pareiga prisėsti

- „Būk pagarbintas, mano Viešpatie, per tuos, kurie atleidžia iš meilės Tau.“ (91) Kaip yra mūsų poroje ir aplinkui mus?
- „Jei kas nors turi jos dalį, tai tik tam, kad ji būtų tvarkoma taip, jog tai išeitų į naudą visiems.“ (95) Kaip pagal tai gyventi mūsų poroje?

• Malda: Ps 148

Šlovinkite Viešpatį iš dangaus –
šlovinkite jį aukštybėse!
Šlovinkite jį, visi jo angelai, –
šlovinkite jį, visos dangiškos galybės!

Šlovinkite jį, saule ir mėnuli,
šlovinkite jį, visos spindinčios žvaigždės!
Šlovinkite jį, aukštieji dangūs,
ir vandenys virš dangaus skliauto!

Visa tešlovina Viešpaties vardą,
nes jisai tarė, ir visa buvo sukurta.
Jis amžių amžiams vietą kiekvienam paskyrė,

[Type here]

nustatė darną, kuri niekad os nesikeičia.

Šlovinkite Viešpatį, kas esate žemėj –
jūrų pabaisos ir vandenyno gelmės,
ugnie ir ledų kruša, sniege ir šaln os,
vėjau audringas, vyk dantis jo žodį!

Kalnai ir visos kalvos,
vaismedžiai ir vešlūs kedrynai!
Laukiniai žvėrys ir galvijai,
rop liai ir padangių paukščiai!

Žemės karaliai ir visos tautos,
didžiūnai ir žmonijos teisėjai!

Jaunuoliai ir mergelės,
maži vaikai ir seneliai!

Tešlovina visi jie Viešpaties vardą,
nes tik jo vieno vardas taip didingas.
Jo didybė viršija dangų ir žemę.

Jis išaukštino savo tautos galybę,
kad šlovintų jį visi jo ištikimieji –
brangi jam tauta, vaikai Izraelio.

5. KETVIRTAS SUSITIKIMAS4

„EKOLOGINĖS KRIZĖS ŽMOGIŠKOSIOS ŠAKNYS“

NUO 101 iki 136 PUNKTO

„...milžiniško technologijos augimo nelydėjo žmogaus vystymasis atsakomybės, vertybių ir sąžinės lygmeniu.“ (105)

- Ar suvokiame, kad šiandien mes vis labiau stengiamės pasinaudoti, išgauti, siekti pelno nei priimti ar puoselėti? Kas tie „mes“?
- 113: „Pasidaro sunku sustoti, kad atgautum gyvenimo gelmę.“
Ar mums pasitaiko kelti klausimų apie dalykų tikslą ir prasmę? Kaip grįžti prie tikrosios gyvenimo gelmės prasmės?
- 115 paskutinis sakiny: ar susimąstome, kad Dievas mums davė žemę, taip pat davė mums mus pačius ir mūsų sąžinę?
Ar manome, kad mūsų prigimtyje įrašytas moralės įstatymas? Ką darome, idant gerbtume savo moralinę struktūrą? Kokią moralinę formaciją esame gavę ir kaip toliau ugdomės, šviečiame savo sąžinę?
- 122: „Todėl nestebėtina, kad, visur vyraujant technokratinei paradigmai bei aukštinant neribotą žmogaus galią, įsitvirtino reliatyvizmas, kai visa, kas netarnauja saviems tiesioginiams interesams, tampa nesvarbu.“
Visa tai galima pasakyti ir šitaip: neribotos galios valia per techniką ar per demonstruojamą pranašumą kitiems žmonėms yra pagunda, neaplenkianti nė vieno iš mūsų. To išdava – tam tikras mūsų požiūrio į kitus žmones „reliatyvizmas“. Ką apie tai manome? Gal turime pavyzdžių? Ar tai mums tinka? Patyrinėkime savo veiklų sritis: profesinę, draugų, santykių, šeimos...
- Nuo 124 iki 129: mūsų suvokimas apie darbą: profesija, vienuolių darbas, savanorystė...
Dvasingumo ir darbo ryšys.
„Darbas yra būtinybė, gyvenimo prasmės šioje žemėje dalis, žmogaus brendimo, vystymosi ir savęs įgyvendinimo būdas.“ 128. Ką apie tai manome?

• Pareiga prisėsti

- Ar mūsų veiksmai atitinka mūsų tikėjimą? Ar mums rūpi, kad atitiktų? Ar mūsų abiejų požiūriai sutampa?
- Kai pasakojame kitam apie savo dieną, savaitę, ar gebame pasakyti, kas buvo svarbiausia, ypač iš susitikimų su kitais žmonėmis?
Ar skiriame laiko paklausti savęs, kas per praėjusią dieną buvo svarbiausia?
- Apmąstykime santykį, kurį su kitais žmonėmis galime kurti užsiimdami visiškai paprastomis veiklomis.

• Malda: Mt 6, 24–34

„Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai.

Todėl aš sakau jums: per daug nesirūpinkite savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė ne daugiau už maistą ir kūnas už drabužį? Išižiūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos

[Type here]

maitina. Argi jūs ne daug vertesni už juos? O kas iš jūsų gali savo rūpesčiu bent per vieną sprindį prailginti sau gyvenimą?! Ir kam gi taip rūpinatės drabužiu?! Pasižiūrėkite, kaip auga lauko lelijos. Jos nesidarbuoja ir neverpia, bet sakau jums: nė Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena iš jų. Jeigu Dievas taip aprengia laukų gėlę, kuri šiandien žydi, o rytoj metama į krosnį, tai argi jis dar labiau nepasirūpins jumis, mažatikiai? Todėl nesisielokite ir neklausinėkite: 'Ką valgysime?' arba: 'Ką gersime?', arba: 'Kuo vilkėsime?' Visų tų dalykų vaikosi pagonys. Jūsų dangiškasis Tėvas juk žino, kad viso to jums reikia. Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teismo, o visa tai bus jums pridėta. Taigi nesirūpinkite rytdiena, nes rytojus pats pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai gana savo vargo.“

6. PENKTAS SUSITIKIMAS

„INTEGRALIOJI EKOLOGIJA“

NUO 137 IKI 162 PUNKTO

„Integralioji ekologija įeina į bendrą Dievo planą žmogui ir žemei: įkurti pasaulyje Dievo karalystę.“ (Tėvo Luc'io Dubrulle'io citata; įvadas į ketvirtą skyrių leidime, parengtame *Ceras* komandos).

„Būtina ieškoti visa aprėpiančių sprendimų, atsižvelgiančių į gamtinių sistemų sąveiką tarp savęs ir su socialinėmis sistemomis.“ (139)

- Miestas, urbanizmas, transportas: „Kiekvienas pilietinio solidarumo ir draugystės pažeidimas daro žalą aplinkai.“ (142)
- „Būtina puoselėti viešąsias erdves, panoraminius vaizdus ir urbanistinius akcentus, stiprinančius bendrumo jausmą... mus apglėbiančiame bei vienijančiame mieste.“ (151)

Ką mums reiškia mūsų miestas, mūsų miestelis?

Ar apie gyvenamą vietą mąstome kaip apie mus vienijančią?

- Aplinka: mūsų santykiai su kaimynyste.
- Pagilinti bendrojo gėrio sąvoką, kuri enciklikoje išskyla kelis kartus. Kaip ją paaiškintume? Ar ji mums svarbi, ar ne? Ar šią sąvoką praplečiame iki viso pasaulio?

Ar tai apmąstome savo elgesyje?

„Bendrojo gėrio principas... virsta raginimu solidarizuotis ir pirmenybės teikimo vargšams pasirinkimu.“ (158) Kaip mes tuo gyvename?

Kaip mes sprendžiame tarp ypatingų savo poreikių ir bendrojo gėrio?

- **Pareiga prisėsti**

- „Gyvenimo kokybės sąvoka negali būti primesta.“ (144) Ar suteikiame savo vaikams laisvę pasirinkti savo gyvenimą?
- „Stimulų perteklius trukdo mūsų stengimuisi kurti visapusišką ir laimingą tapatybę.“ (147) Ar sugebame atsitraukti ir atlikti Pareigą prisėsti?
- „Meilė yra stipresnė.“ (149) Ar taip mūsų poros gyvenime yra kiekvieną dieną?
- „Norint pažinti patį save per susitikimą su kitu, kuris skirtingas nuo manęs, taip pat būtina branginti savo kūno moteriškumą ar vyriškumą.“ (155) Kaip mes tuo gyvename poroje?
- Kaip gyvename pagal „atnaujintą solidarumą tarp kartų“ (162) su savo tėvais ir vaikais? Su vyresniais už mus žmonėmis ir su jaunesniais?

- **Malda: Mt 25, 34–46**

Ir tars karalius stovintiems dešinėje: 'Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!

Nes aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote,
buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte,
buvau keleivis, ir mane priglaudėte,
buvau nuogas – mane apengėte,
ligonis – mane aplankėte,
kalinys – atėjote pas mane'.

Tuomet teisieji klaus: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkaną ir pavalgydinome, trokštantį ir pagirdėme? Kada gi mes matėme tave keliaujantį ir priglaudėme ar nuogą ir apengėme? Kada gi matėme tave sergantį ar kalinį ir aplankėme?' Ir atsakys jiems karalius: 'Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte'.

Paskui jis prabilo į stovinčius kairėje: 'Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams!

Nes aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote,
buvau ištroškęs, ir manęs nepagirdėte,
buvau keleivis, ir manęs nepriglaudėte,
nuogas – neapengėte,
ligonis ir kalinys – ir jūs manęs neaplankėte'.

Tuomet jie atsakys: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkaną ar ištroškusį, ar kelevį, ar nuogą, ar ligonį, ar kalinį ir tau nepatarnavome?' Tuomet jis pasakys jiems: 'Iš tiesų sakau jums: kiek kartų taip nepadarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, nė man nepadarėte'. Ir eis šitie į amžinąjį kentėjimą, o teisieji į amžinąjį gyvenimą.“

7. ŠEŠTAS SUSITIKIMAS

„KAI KURIOS GAIRĖS ORIENTACIJAI IR VEIKLAI“

NUO 163 iki 201 PUNKTO

„[Bažnyčia] kviečia įsitraukti į sąžiningus bei skaidrius debatus, kad daliniai interesai ar ideologijos nepažeistų bendrojo gėrio.“ (188)

„Pajamų schemeje nėra vietos pasvarstymui apie gamtos ritmus, apie jos irsmą ir atsinaujinimą, ekosistemų, kurias žmogaus įsikišimas gali smarkiai pakeisti, sudėtingumą.“ (190)

- Mūsų informuotumas (166 ir 183): ką žinome apie tarptautinius susitarimus šiais klausimais?
Kaip semiamės žinių? Ar tai mums rūpi? Ką prisimename? Ar mokame susidaryti pagrįstą nuomonę? Ar taip pat stengiamės domėtis kitais Bažnyčiai svarbiais klausimais?
- 169: „Norint sumažinti šiltnamio reiškinių sukeliančių dujų kiekį, reikia sąžiningumo, drąsos ir atsakomybės.“
Ką mes šiuo klausimu galime padaryti?
180: Raskime savo gyvenime pavyzdžių, kokius konkrečius sprendimus galėtume priimti. Kokie yra vidiniai mūsų nesutarimai?
192: Kaip ugdyti kūrybiškumą šeimose, kad vartojimas pasitarnautų gyvenimui?
- 193 „sulėtinti žingsnį... skatinti nuosaikias elgsenas“: kaip tai įsivaizduojame viso pasaulio mastu? Ar galime šią sulėtinimo idėją pritaikyti kasdieniam savo gyvenimui?
- Kaip susiję mūsų tikėjimas ir domėjimasis politika (pasirinkimas, už ką balsuoti, įsipareigojimai, įsigilinimas į politines programas, rūpestis būti informuotiems...)?
- Praplėsti mūsų visuomeninės sąrangos apmąstymą, ypač ekonominės sąrangos: valstybės vaidmuo, prekybos mechanizmų vaidmuo... Kodėl svarbu apie tai galvoti?

• Pareiga prisėsti

Esame vartotojai: apmąstykite savo elgseną:

- Poveikis aplinkai, galvojant apie ateities kartas? Ar apie tai susimąstome?
- Kaip tvarkomės su savo namų ūkio atliekomis?
- Mūsų kaip vartotojų įtaka (reakcijos, socialiniai tinklai, peticijos...)

• Malda: šv. apaštalo Pauliaus Laiškas efeziečiams 4, 1–24

Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti. Su visu nuolankumu bei meilumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiais. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. Vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris virš visų, per visus ir visuose.

Kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mastą. Todėl sakoma:

[Type here]

Kildamas aukštyn, nusivedė sugautus belaisvius
ir davė žmonėms dovanų.

Ką reiškia jis pakilo, jeigu ne tai, kad jis ir nusileido į žemesniąsias sritis žemėje. O tasai, kuris nužengė, yra tas pats, kuris iškilo aukščiau už visus dangus, kad visa užpildytų. Tai jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, kad padarytų šventuosius tinkamus tarnystės darbui, Kristaus kūno ugdymui, kol mes visi kaip vienas tikėdami ir pažindami Dievo Sūnų, tapsime tikrais vyrais pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką.

Mes jau nebegalime būti maži vaikai, siūbuojami ir nešiojami bet kokio mokymo vėjelio, žmonių apgaulės, jų gudrumo, vedančio į klystkelius. Ne! Elgdamiesi pagal tiesą, mes aukime meile visais atžvilgiais tame, kuris yra galva, – Kristuje. Iš jo visas kūnas, suderintas ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, savaip veikiant kiekvienai daliai, auga ir save patį stato meilėje.

Taigi aš liepiu ir įspėju Viešpatyje, kad jūs nebesielgtumėte, kaip elgiasi pagonys dėl savo proto menkystės. Jų protavimas aptemęs, jie svetimi Dievo gyvenimui dėl savo dvasinio aklumo bei širdies suakmenėjimo. Jie visiškai išglebo ir pasidavė juslingumui, godžiai ieškodami visokių netyrų pasitenkinimų. Bet jūs gi ne šito išmokote apie Kristų! Juk jūs apie jį išgirdote ir pagal jį išmokote, kokia yra tiesa Jėzuje: privalu atsižadėti ankstesnio senojo žmogaus gyvenimo būdo, žlugdančio apgaulingais geismais, atsinaujinti savo proto dvasinėje gelmėje, apsivilkti nauju žmogumi, sukurtu pagal Dievą teisume ir tiesos šventume.

8. SEPTINTAS SUSITIKIMAS
„ŠVIETIMAS IR EKOLOGINIS DVASINGUMAS“
NUO 202 iki 246 PUNKTO

„Iškyla didelis kultūrinis, dvasinis ir edukacinis iššūkis, aprėpsiantis ilgus atsinaujinimo procesus.“ (202)

„Juo tuštesnė žmogaus širdis, juo labiau jam reikia pirkti, turėti ir vartoti daiktų.“ (204)

„Labai kilnu rūpintis kūrinią nedideliais kasdieniais veiksmais ir nuostabu, kad švietimas geba tam motyvuoti, kol tai tampa gyvenenos forma.“ (211)

„Norint būti laimingam, būtina mokėti apriboti poreikius, kurie kvaitina, pasiliekant atviram gyvenimo siūlomoms daugialypėms galimybėms.“ (223)

- 205: „Ne viskas prarasta...“ Ar mus tai įtikina? Kaip galime tai paliudyti? Kokį savojo pasaulio vaizdą pateiktume?
- 217: Ką aptinkame savyje: koks yra mūsų vidinis gyvenimas, kaip mes jį maitiname?
Poilsio vieta mūsų gyvenime.
- Ką galvojame apie posakį „susitaikinimas su Kūrinią“? Ar jaučiamės esantys „brolystėje“ su Kūrinią? Ką tai mums reiškia? 221
- 222, 223, 224: grįžimas prie paprastumo, saikingumo: vertinti tai, kas paprasta. Kaip tai padaryti?
- Ką galvojame apie nuolankumą? Nuolankumas ir pasitikėjimas savimi? Nuolankumas ir puikybė?
- 230: meilės civilizacija ir nedideli kasdieniai veiksmai.
- 231: mūsų vaidmuo jaunesniems žmonėms, mūsų auklėjamasis vaidmuo, kad mokytume mylėti visuomenę, ragintume įsipareigoti socialiniam gyvenimui: koks jis? Ar esame apie tai galvoję? Kaip tai padaryti?
- Ar mokame žvelgti į pasaulio grožį? Ir jį atskleisti savo aplinkoje?

• **Pareiga prisėsti**

- „Žmogus galiausiai įsiurbiamas į nereikalingų pirkimų ir išlaidų verpetą.“ (203) Kaip į tai reaguoti poroje?
- „Pirkimas yra ne tik ekonominis, bet ir visada moralinis veiksmas.“ (206) Ar tikrai tai suvokiame?
- 217: ir aktyvius, ir neaktyvius krikščionis „ekologinė krizė šaukia į gilų vidinį atsivertimą“. Kaip yra su mumis? Kiekvienu iš mūsų? Ar galime šiuo klausimu padėti vienas kitam poroje?

• **Malda: 1 Tim 6, 3–12**

Jeigu kas nors moko kitaip ir nesutinka su sveikais mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žodžiais bei maldingumo mokslu, tas yra pasipūtėlis, nieko neišmano, serga nuo ginčų ir nuo svaidymosi žodžiais, iš kurių gimsta pavydas, nesutarimas, piktžodžiavimas, blogi įtarinėjimai ir kivirčiai tarp sugedusio proto žmonių, praradusių tiesos nuovoką ir

[Type here]

manančių, jog maldingumas esąs pasipelnymo šaltinis. Žinoma, maldingumas yra didelis pelnas, kai pasitenkinama tuo, ką turi. Juk mes nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko neišsinešime. Turėdami maisto, drabužių, pastogę, būkime patenkinti. Kas geidžia pralobti, pakliūva į pagundą ir į spąstus bei į daugelį neprotingų ir kenksmingų aistrų, kurios žmones sugadina ir pražudo. Visų blogybių šaknis yra godulystė. Kai kurie, jai pasidavę, nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko daugybe kančių.

O tu, Dievo žmogau, bėk šalin nuo tų dalykų! Tu verčiau vykis teisumą, maldingumą, tikėjimą, meilę, ištvermę, romumą. Kovok šauniąją tikėjimo kovą, pagauk amžinąjį gyvenimą, kuriam esi pašauktas ir kurį puikiai išpažinai daugelio liudytojų akyse.

9. AŠTUNTAS SUSITIKIMAS

APŽVALGINIS SUSITIKIMAS

- Mūsų šių metų dvasinė pažanga: ar ją praturtino enciklikos studijos?
- Ar skaitydami tekstus sužinojome naujų dalykų? Ką įsidėmėjome? Pasidalinkime, kas mus ypač palietė.
- Ar konkrečiai pakeitėme savo gyvenimo ir mąstymo būdą?
Ar ėmėmės pasiryžimų?
- „Į dialogą dėl mūsų bendrųjų namų ketinu įsitraukti su visais.“ (3)

Kaip savo aplinkoje galime kalbėti apie *Laudato Si*? Ką apie encikliką galime pasakyti?
Ir kokiems asmenims?

- Jei jums tartų: „manęs, kaip kataliko, ekologija nejaudina“ arba „ekologija visiškai nesusijusi su religija“, ką jūs atsakytumėte?

- **Pareiga prisėsti**

„Juk žmogus auga, bręsta ir šventėja tiek, kiek įsitraukia į santykį, kai išeina iš savęs gyventi bendrystėje su Dievu, su kitais ir su visais kūriniais... Visa tai susiję, ir tai kviečia mus ugdyti pasaulinio solidarumo dvasingumą, kylantį iš Trejybės slėpinio.“ (240) Ar mūsų santykis su sutuoktiniu (-e) ir kitais vis auga?

- **Malda: Enciklikoje pateikta malda (246)**

Krikščionių malda drauge su kūrinija (246)

